

BÖLÜM 2

Sağlık Turizminde İnsan Kaynakları Yönetimi

Canan ŞEKER¹

Fatma KANTAŞ YILMAZ²

Sağlık ve turizm kavramının kesişim noktası olan sağlık turizmi, dünya üzerindeki tüm ülkeler için önem taşımaktadır. İstihdam artışı sağlaması, döviz girdisini artırması ve katma değeri yüksek bir iş kolu olması sebebiyle sağlık turizmi, Türkiye’de son yıllarda gelişme gösteren sektörlerin başında yer almaktadır. Yabancı ziyaretçi sayısı bakımından dünya ülkeleri arasında ilk ona giren Türkiye, uluslararası hasta sayısı dikkate alındığında ABD, Almanya, Tayland ve Hindistan’dan sonra gelerek beşinci sıradaki yerini günümüzde de korumaktadır. Ayrıca ülkemiz son yıllarda sağlık turizmi açısından gösterdiği performans ile rekabet gücünü artırmıştır. En genel tanımı ile sağlık hizmeti satın almak için gerçekleştirilen ve ülke sınırları dışına taşan bir hareketliliği ifade eden sağlık turizminin, toplam turizm gelirleri içindeki payı oldukça sınırlıdır. Türkiye’de 2022 yılında elde edilen toplam turizm geliri yaklaşık 47,5 milyar dolarken sağlık turizm geliri 2 milyar doların biraz üzerine çıkabilmiştir (USHAŞ, 2023).

Sağlık turizmi genel kabul görmüş sınıflandırmaya göre dört alt kategoriye ayrılmaktadır; medikal turizm, termal turizm, ileri yaş turizmi ve engelli turizmi. Nitelikli tıbbi müdahale gerektiren kanser tedavisi, organ nakli, diş tedavisi ve pek çok ameliyatı kapsayan medikal turizm, sağlık turizmi uygulamaları arasında önemli bir yere sahiptir. Türkiye sağlık teknolojisine yaptığı yatırım ve sahip olduğu nitelikli insan kaynağı sayesinde ileri medikal hizmetler

¹ Öğr. Gör., Nisantasi Üniversitesi, Nişantaşı Meslek Yüksekokulu-İşletme Yönetimi Programı, canan.arslan@nisantasi.edu.tr ORCID iD: 0000-0003-3762-3896

² Dr. Öğr. Üyesi, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, fatmakantas.yilmaz@sbu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0003-0512-382X

KAYNAKLAR

- Akarcalı, S., & Tontuş, H. Ö. (2016). Tüm Yönleriyle Sağlık Turizmi: Ukrayna Ülke Raporu. *Ankara: Sağlık Bakanlığı, Sağlık Geliştirilmesi Genel Müdürlüğü, Sağlık Turizmi Daire Başkanlığı.*
- Arı, H. O. (2022). Türkiye'deki Sağlık Turizmi Politikalarının, Sektörel Hedefler Bağlamında Mevcut. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies, 10(1)*, 571-588.
- Armstrong M. (2017), Armstrong'un Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi El Kitabı, Çev.Yonca Deniz Gürol, Nobel Akademik Yayıncılık.
- Aslanova, K. (2013). Türkiye'de Sağlık Turizmi ve Sağlık Turizmi Hukuku. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi, 3(3)*, 129-145.
- Aydın, O. (2012). Türkiye'de alternatif bir turizm; sağlık turizmi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 2012(2)*, 91-96.
- Bıyıklı K, Taşkın R, Ceylan A, Ulutabanca RÖ, Benli AR. Sağlık turizmi hasta kayıtlarından sorumlu personellere yönelik hizmet içi eğitim kapsamında yapılan yüz yüze eğitimin, personellerin sağlık turizmi bilgi düzeylerine etkisinin değerlendirilmesi. Öntest-Sontest, 8. Uluslararası Sağlık Turizmi Kongresi Bildiri Kitabı. 2018: 53.
- Boz, M. (2004). *Turizmin gelişmesinde alternatif pazarlama turizminin önemi* (Doktora tezi, Marmara Üniversitesi (Türkiye)).
- Buldukoğlu, S. (2014). *Sağlık turizminin Türkiye'deki yeri ve önemi* (Master's thesis, Ufuk Üniversitesi)
- Ceylan, U. (2019). Termal konaklama işletmelerinin tercih edilmelerinde etkili olan faktörler: Kütahya ilinde bir araştırma. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 21*, 181-197.
- Çamlıdere, A., & Söyük, S. (2019). İstanbul'da sağlık turizmi hizmeti verilen hastanelerde insan kaynakları bulma ve seçme süreci ve bu süreçte karşılaşılan sorunlar. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi, 6(3)*, 527-533.
- Çapar, H. (2019). Sağlık alanında meslekleşme ve Türkiye'nin yaşadığı sorunlar: Yeni mesleklerle doğru. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 21(3)*, 803-816.
- Çil, S. (2022). *Sağlık turizminin niteliksel olarak değerlendirilmesi: İstanbul Emsey Hospital örneği* (Master's thesis, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi).
- Daştan, İ. (2014). Türkiye'de sağlık turizmi: Türkiye ve özelinde İzmir'de sağlık turizminin mevcut durum analizi ve strateji önerileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 6(10)*, 143-163.
- Diñer, E., & KART, M. E. (2021). Örgüt kültürünün örgütsel bağlılık üzerindeki etkisinde yetenek yönetiminin aracılık rolünün incelenmesi. *Aksaray Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 13(4)*, 21-42.
- Diñer, Ömer (2006). Stratejik Yönetim ve İşletme Politikası. Sekizinci Basım, İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.
- Dökme, S., Parlayan, M. A., & Yağar, F. (2017). Adana ilinin medikal turizm potansiyelinin değerlendirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5(42)*, 298-320.
- Fındıççı, İ. (2002). İnsan kaynakları yönetimi, İstanbul: 6.
- Işık, O. G. U. Z., & Tengilimoğlu, D. (2017). Sağlık Turizminde Markalaşma.
- İyem, B., Güven, E. Ö., & Yılmaz, A. (2020). Sağlık Turizminde İnsan Kaynakları Envanteri: Aydın İlindeki Özel Sağlık Kuruluşlarında Bir İnceleme. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi.*
- Gemalmaz, H., & ERTAN, İ. (2015). "Rabbim Cleveland Dedi": Sağlık Turizmi-İnsan Hakları İlişkisi Üzerine Başlangıç Notları. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 70(4)*, 1003-1039.
- Kantar, G., & Erdoğan, I. Ş. I. K. (2014). Türkiye'de sağlık turizmi. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi, 1(1)*, 15-20.

- Sabuncuoğlu, Z. (2005). İnsan Kaynakları Yönetimi
- Öncü MA, Çatı K, Yalman F. Medikal turizm kapsamında gelen yabancı hastalar ile yerli hastaların memnuniyet ve sadakatlerinin karşılaştırılması. *Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 2016; 7(14): 68.
- Şahin, S. K. (2021). Sağlık Turizminin Geliştirilmesinde Sağlık Bakanlıklarının Koordinatör Kuruluşları: Türkiye, Malezya ve Güney Kore Karşılaştırması. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(4), 983-992.
- Şengül, H., & Bulut, A. (2019). Sağlık turizmi çerçevesinde Türkiye'de termal turizm; bir SWOT analizi çalışması. *ESTÜDAM Halk Sağlığı Dergisi*, 4(1), 55-70.
- Şimşek, O. (2002). Sanayi sonrası süreçte türk çalışma hayatındaki değişme dinamikleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 139-173.
- Tengilimoğlu, D. (Ed.). (2013). *Sağlık turizmi* (pp. 46-73). Siyasal Kitabevi.
- Tengilimoğlu, D., & Özdemir, D. (2013). İleri Yaş ve Engelli Turizmi. *Sağlık Turizmi. Siyasal Kitabevi, Ankara*, 123-141.
- Tütüncü, Ö., Kiremitçi, İ., & Çalışkan, U. (2011). Sağlık turizmi, güvenlik ve kalite. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 91-93.
- Uyargil, C., Adal Z., Ataay İ. D., Acar A. C., Özçelik O., Sadullah Ö., Dündar G., Tüzüner L. İnsan Kaynakları Yönetimi, 3. Baskı, Beta, İstanbul, 2008, ss.54-237.
- Yardan, E. D., Dikmetaş, H., Us, N. C., & Yabana, B. (2014). Türkiye ve Dünyada sağlık turizmi. *Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi*, 8(2), 27-42.
- Yıldırım H.H, Yalçın T. Küreselleşme ve uluslararası ticaret: Uluslararası sağlık politikasında değişen dinamikler. 4. Ulusal Sağlık ve Hastane Yönetimi Sempozyumu Kitabı; 27-28 Eylül, 2001; İstanbul, Türkiye.
- Yıldırım, T. (2009). Sağlık çalışanları ve uluslararası göç: Göç nedenleri üzerine bir inceleme. *Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Mecmuası*, 62 (3), 87-94.
- Yılmaz, F. K., Çapar, H., & Şeker, C. (2021). Process Analysis of a Public Policy in Turkey: Medical Tourism. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 12(30), 417-433.
- Yiğit, A., & Demirbaş, M. B. (2020). Türkiye'de medikal turizmin gelişimine etki eden faktörlerin SWOT-AHP yöntemi ile tespit edilmesine yönelik bir araştırma. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(22), 173-192.
- <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Dunya-Nufus-Gunu-2023-49688#:~:text=D%C3%BCnya%20n%C3%BCfusunun%201999%20y%C4%B1%C4%B1nda%206,8%20milyara%20ula%C5%9Ft%C4%B1%C4%9F%C4%B1%20tahmin%20edilmi%C5%9Ftir.>
- <https://shgm.saglik.gov.tr/TR-95417/besinci-saglikta-insan-kaynaklari-kuresel-forumu.html>
- <https://www.ushas.com.tr/saglik-turizmi-verileri/>